

РОЛЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПОВОЄНИЙ ЧАС

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі висвітлено ключову роль закладів вищої освіти у відбудові країни після війни, основні тенденції розвитку закладів вищої освіти у повоєнний час, розглянуто основні пункти, які впливають на розвиток вищої освіти в Україні та окремих її регіонів та показано окремі можливості забезпечення відновлення, розвитку та стабілізації суспільства після воєнних подій.

Ключові слова: *заклад вищої освіти, освітній процес, фахівці, інновації, технології, міжнародна співпраця.*

Заклади вищої освіти (ЗВО) відіграють ключову роль у відбудові після війни і мають значний вплив на розвиток суспільства та економіки. Основні аспекти ролі ЗВО у відбудові після війни включають:

1. *Підготовку* нового покоління *фахівців*, необхідних для відновлення різних сфер суспільства, таких як інженерія, медицина, архітектура, економіка, соціальна робота та інші. ЗВО забезпечують освіту та навички, необхідні для ефективної відбудови і розвитку країни.

2. *Дослідження* і розвиток нових технологій *та інновацій*. ЗВО сприяють виявленню нових методів і підходів до відновлення та розвитку, а також створенню нових ринків та можливостей для економічного зростання.

3. Можуть *залучати зовнішні ресурси*, такі як фінансові кошти, технічна підтримка та експертний досвід, через міжнародну співпрацю, партнерства з урядовими та недержавними організаціями, бізнес-сектором та іншими зацікавленими сторонами. Це дозволяє залучити додаткові ресурси для відновлення та розвитку.

4. ЗВО виступають як центри *соціальної мобілізації*, сприяючи включенню різних груп населення у процес відновлення та розвитку. Вони забезпечують можливості освіти для людей з різних соціальних шарів та забезпечують рівний доступ до освіти, що сприяє підвищенню рівня життя і покращенню соціально-економічного статусу.

5. ЗВО відіграють важливу роль у *розвитку культурного життя* та підтримці національної спадщини після війни. Вони зберігають інтелектуальну спадщину, розвивають мистецтво, літературу, музику та інші аспекти культури, сприяючи зміцненню національного самосвідомості та єдності.

У повоєнний час ЗВО стикаються зі специфічними тенденціями розвитку, які враховують вимоги та потреби суспільства після воєнних подій. Деякі з найважливіших тенденцій розвитку ЗВО у повоєнний час включають:

1. *Реорганізація та відновлення*. Після війни багато ЗВО можуть потребувати реорганізації та відновлення своїх структур, інфраструктури та програм. Це може включати відновлення пошкоджених приміщень, лабораторій, бібліотек та інших навчальних ресурсів.

2. *Орієнтація на практичну спрямованість*. Після воєнних руйнацій і втрат суспільство потребує фахівців, які можуть активно сприяти відновленню та розвитку. Тому ЗВО звертають більше уваги на практичне навчання, стажування та підготовку студентів до реальних завдань, що стоять перед ними у повоєнний період.

3. *Міждисциплінарність*. Відновлення та розвиток після війни вимагають комплексного підходу та співпраці між різними галузями знань. ЗВО здійснюють активну роботу з міждисциплінарним навчанням та дослідженнями, сприяючи взаємодії між фахівцями різних галузей для знаходження інноваційних рішень.

4. Розвиток дистанційного навчання та онлайн-освіти. Віртуальні технології та інтернет надають нові можливості для навчання та доступу до освіти. ЗВО розвивають дистанційне навчання, використовують онлайн-платформи та інструменти для забезпечення доступу до освіти для студентів, які можуть бути обмежені географічно, фізично або в інший спосіб.

5. Міжнародна співпраця. У повоєнний період міжнародна співпраця стає особливо важливою для обміну досвідом, залучення зовнішніх ресурсів та підтримки розвитку. ЗВО активно співпрацюють з міжнародними університетами, науковими організаціями та громадськими установами для розвитку спільних проєктів, обміну студентами та викладачами, а також для залучення фінансової та технічної підтримки.

6. Підтримка військових ветеранів та постраждалих. ЗВО також відіграють важливу роль у підтримці військових ветеранів та постраждалих осіб, які можуть потребувати спеціалізованої освіти та підтримки для своєї реінтеграції у суспільство та робочий процес.

Загалом, роль ЗВО у відбудові після війни полягає в підготовці фахівців, проведенні досліджень та інновацій, залученні зовнішніх ресурсів, соціальній мобілізації та культурному розвитку. Ці аспекти сприяють відновленню та стабілізації суспільства після війни і спрямовані на забезпечення мирного та стійкого розвитку країни.

Ці тенденції визначають розвиток ЗВО у повоєнний час і спрямовані на забезпечення відновлення, розвитку та стабілізації суспільства після воєнних подій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Altbach, P. G., Reisberg, L., & Rumbley, L. E. (2009). Trends in global higher education: Tracking an academic revolution. UNESCO
2. Cummings, W. K., & Genn, M. C. (Eds.). (2013). Rebuilding societies after civil war: Critical roles for international assistance. US Institute of Peace Press
3. Marginson, S., & Rhoades, G. (2002). Beyond national states, markets, and systems of higher education: A glonacal agency heuristic. Higher education, 43(3), 281-309
4. Morphew, C. C., & Eckel, P. D. (Eds.). (2009). Disciplines and departures: The internationalization of higher education. Purdue University Press
5. UNESCO. (2014). Higher education in post-war recovery: Case studies in Afghanistan and Iraq. UNESCO Publishing
6. Yudkevich, M., Altbach, P. G., & Rumbley, L. E. (Eds.). (2018). Academic inbreeding and mobility in higher education: Global perspectives. Springer
7. Zgaga, P., Teichler, U., & Brennan, J. (Eds.). (2015). The globalisation challenge for European higher education: Convergence and diversity, centres and peripheries. Peter Lang.

Віштак Інна Вікторівна, к. т. н., доц., доцент кафедри педагогіки безпеки та безпеки життєдіяльності, ВНТУ, e-mail: vishtakiv@vntu.edu.ua.

Майданевич Леонід Олександрович, к. філ. н., адвокат, Рада адвокатів Вінницької області, Вінниця, e-mail: lmaidanevych@gmail.com

THE ROLE OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AND TRENDS IN DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION DURING POSTWAR TIME

Abstract

In work reflects the key role of higher educational institutions in the reconstruction of country after the war, the main trends in development of higher educational institutions in post-war period, the main points that affect the development of higher education in Ukraine and its individual regions are considered and shows some of the possibilities for ensuring the recovery, development and stabilization of society after the war.

Keywords: *institution of higher education, educational process, specialists, innovations, technologies, international cooperation.*

Vishtak Inna Viktorivna, Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Safety Pedagogy and Life Safety, VNTU, e-mail: vishtakiv@vntu.edu.ua.

Maidanevych Leonid O. – Ph. D. (Philos.), Lawyer, Vinnytsia Bar Council, Vinnytsia? e-mail: lmaidanevych@gmail.com